

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. april 2012
Kontor: Økonomikontoret
Sagsbeh: Cecilie Maarbjerg Qvist
Sagsnr.: 2012-0032-0138
Dok.: 358502

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 31 (Alm. del), som Folketingets Grønlandsudvalg har stillet til justitsministeren den 23. februar 2012. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sara Olsvig (IA).

Morten Bødskov

/

Rikke Freil Laulund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 31 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg:

”Hvad mener ministeren om de nye oplysninger om forholdene i de åbne anstalter i Grønland, der fremgår af den netop godkendte PhD afhandling med titlen "Anstalten - Frihedsberøvelse i Grønland" fra Grønlands Universitet, jf. <http://www.uni.gl/Portals/0/30.01.12ANL-phd-ANSTALTEN.pdf>? herunder særligt de hårde vilkår for kvindelige indsatte, lovløshed blandt indsatte og ansatte samt alt for dårlige resocialiseringsforhold på anstalterne.”

Svar:

1. Ph.d.-afhandlingen ”Anstalten – frihedsberøvelse i Grønland” af Annemette Nyborg Lauritsen, indeholder på en række punkter kritik af forholdene i kriminalforsorgens anstalter i Nuuk og Ilulissat.

Afhandlingen er bl.a. baseret på den ph.d.-studerendes forskellige indtryk i forbindelse med et feltarbejde i anstalterne i Nuuk og Ilulissat. Feltarbejdet forløb over en periode på ca. 9 måneder fra oktober 2009 til juni 2010 og foregik for størsteparten i Anstalten i Nuuk.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har på baggrund af oplysningerne i ph.d.-afhandlingen modtaget en udtalelse fra direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland.

2. Direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland har oplyst, at der siden Annemette Nyborg Lauritsens feltarbejde i anstalterne er sket væsentlige forandringer på anstaltsområdet i Grønland. Dette har medført en række forbedringer på mange af de områder, som afhandlingen berører.

Det fremgår således af udtalelsen, at der på beskæftigelsesområdet er sket en markant opprioritering. Der er således ansat pædagogiske assistenter i anstalterne med henblik på at styrke varetagelsen af opgaven med at beskæftige de indsatte.

I den forbindelse er der i Anstalten i Ilulissat etableret et værksted og et undervisningslokale. I Anstalten i Nuuk er der p.t. ikke etableret et værksted, men man råder over et undervisningslokale samt et aktiveringsrum, hvor de indsatte primært maler, laver håndarbejde mv. Der er imidlertid ikke opsat værkstedsmaskiner, således at de indsatte kan lave egentlig ”husflid”.

I anstalterne i Nuuk og Ilulissat er der ansat timelærere til at forestå undervisningen af de indsatte. Herudover er man i færd med at iværksætte et projekt med fjernundervisning via webkamera. De nævnte tiltag har medført, at der nu er væsentligt flere beskæftigelsestilbud end tidligere i form af arbejde, uddannelse og hobbyaktiviteter til de indsatte, som ikke kan beskæftiges uden for anstalten.

Det fremgår videre af udtalelsen, at Kriminalforsorgen i Grønland forventer, at der fra april 2012 vil være etableret tilbud om misbrugsbehandling i anstalterne i Nuuk og Ilulissat.

I Anstalten i Nuuk er der endvidere i efteråret 2011 etableret en mobiltelefonordning svarende til ordningen i de åbne fængsler i Danmark. Ordningen indebærer, at domfældte har adgang til at benytte en fastmonteret mobiltelefon fra egen celle/stue, hvorved muligheden for kontakt til pårørende er styrket. Det bemærkes i den forbindelse, at direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland er fremkommet med nogle yderligere bemærkninger til det i afhandlingen anførte vedrørende manglende kontakt til omverdenen/dårlige resocialiseringsforhold. Direktøren har således henledt opmærksomheden på, at der i afhandlingen ikke er taget højde for, at en betragtelig andel af de indsatte på daværende tidspunkt udgjorde og fortsat udgøres af tilbageholdte, der som følge af deres retlige status er underlagt en række begrænsninger. Som altovervejende udgangspunkt har tilbageholdte således ikke mulighed for udgang eller beskæftigelse uden for anstalten, hvilket imidlertid ikke kan rubriceres som værende et udslag af dårlige resocialiseringsforhold.

3. Det fremgår endvidere af udtalelsen fra Kriminalforsorgen i Grønland, at den statiske sikkerhed (sikkerhedsvirksomhed, der beror på fysiske og tekniske midler af forskellig art) i Anstalten i Nuuk er blevet væsentligt forbedret. Der er således etableret mindre afdelinger inde i anstalten, hvilket giver bedre muligheder for at differentiere de indsatte. Der er desuden etableret en sikret afdeling til særligt vanskelige og farlige indsatte, ligesom der er opsat kameraer på fælles arealer i hele anstalten, således at personalet har mulighed for konstant at holde øje med forholdene i afdelingerne.

Det er endvidere oplyst, at man i anstalterne også har fokus på at øge den dynamiske sikkerhed (sikkerhedsvirksomhed, der beror på personlig kontakt til de indsatte, og overblik over, hvad der foregår i anstalten) bl.a. for at sikre forholdene for svage grupper af indsatte. I den forbindelse kan det

nævnes, at der i Anstalten i Nuuk er sket store personalemæssige ændringer siden 2010. Således opererer anstalten på nuværende tidspunkt med en fast kerne på 19 fængselsbetjente i modsætning til i 2010, hvor der kun var 6-7 uddannede fængselsbetjente samt et antal medhjælpere. I den forbindelse bemærkes endvidere, at der siden 2010 for Kriminalforsorgen i Grønland som helhed er blevet uddannet 17 nye anstaltsbetjente. Dette har samlet medvirket til en væsentlig styrkelse af det faglige niveau, hvilket bl.a. kommer til udtryk i forbindelse med personalets daglige omgang med de indsatte.

4. I ph.d.-afhandlingen anføres det bl.a., at personalet i de grønlandske anstalter er involveret i hashhandel, og at dette udspringer af bekendtskaber mellem personale og de indsatte.

Direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland har oplyst, at man er opmærksom på, at der i de grønlandske anstalter i højere grad end i danske fængsler vil forekomme situationer, hvor der er forudgående bekendtskab mellem et personalemedlem og en indsat. Sådanne bekendtskaber kan resultere i en udnyttelse af bekendtskabet fra den indsattes side og kan blandt andet medføre, at personalet søges involveret i ulovligheder. Kriminalforsorgen i Grønland er på den baggrund meget opmærksom på personalets adfærd i sådanne situationer og vil i tilfælde af uacceptabel adfærd foretage disciplinære skridt over for de pågældende. Af samme grund har kriminalforsorgen også interne regler om personalets private forbindelser til indsatte. Det fremgår bl.a. af disse regler, at den ansatte har pligt til at indberette det til nærmeste leder, såfremt den pågældende har en personlig relation til en indsat.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere oplyst, at der efter de foretagne observationer i forbindelse med ph.d.-afhandlingen er reageret fra myndighedernes side, hvilket bl.a. har medført, at der er faldet dom over to tidligere medarbejdere for hashrelaterede forhold.

Som anført ovenfor er Kriminalforsorgen i Grønland meget opmærksom på personalets adfærd i de tilfælde, hvor der er forudgående bekendtskab mellem et personalemedlem og en indsat, og Kriminalforsorgen i Grønland vil også fremover have fokus på denne særlige problemstilling.

Kriminalforsorgen i Grønland har i øvrigt oplyst, at der for så vidt angår det anførte om hashrygning i anstalterne og manglende kontrol for indta-

gelse af euforiserende stoffer nu er indført urinprøvekontrol i forbindelse med stillingtagen til spørgsmålet om indsattes tilladelse til udgang.

5. I forhold til anstaltsforholdene for kvindelige indsatte har Kriminalforsorgen i Grønland bemærket, at de problemstillinger, der beskrives i ph.d.-afhandlingen, tager udgangspunkt i forfatterens observationer i Anstalten i Nuuk, hvor der ikke er separate bade- og toiletforhold for kvinderne.

For så vidt angår Anstalten i Ilulissat har Kriminalforsorgen i Grønland oplyst, at man nu har etableret en separat afdeling til domfældte kvinder i anstaltens anneks, hvor der er fælles adgang til bad og toilet. Tilbageholdte kvinder placeres i selve anstaltsbygningen, hvor man råder over 2 celler med bad og toilet, som er forbeholdt kvindelige indsatte.

I anstalterne i Tasiilaq, Qaqortoq, Sisimiut og Aasiaat er der ligeledes i vidt omfang adgang til separate bade- og toiletforhold for kvinderne. I Anstalten i Tasiilaq er der således bad og toilet på alle celler. I de øvrige anstalter er kun nogle af cellerne udstyret med eget bad og toilet. I praksis er disse celler imidlertid forbeholdt de kvindelige indsatte, og i tilfælde af overbelæg vil to kvinder blive placeret sammen i en celle, hvor der er bad og toilet. Alternativt placeres en kvinde ved siden af en celle med bad og toilet (beboet af en kvindelig indsat), så den pågældende kan benytte disse faciliteter.

Med ovennævnte sikres det således i praksis, at de kvindelige indsatte ikke er henvist til at benytte de samme bade- og toiletfaciliteter som mandlige indsatte.

Direktoratet for Kriminalforsorgen finder imidlertid, at der i forhold til Anstalten i Nuuk skal ske en yderligere sikring af forholdene for de kvindelige indsatte. Direktoratet har derfor bedt direktøren for Kriminalforsorgen i Grønland om snarest i samarbejde med direktoratet i København at udarbejde en plan for, hvordan man yderligere kan sikre trygge rammer for kvindelige indsatte i anstalten, eventuelt gennem indretning af en særlig afdeling for kvinder. Planen skal indeholde en oversigt over, hvilke forbedringer der kan implementeres med det samme, og hvilke der eventuelt kan implementeres på længere sigt.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endelig oplyst, at den kommende lukkede anstalt i Nuuk vil blive sektioneret, så der er mulighed for etablering af separate afdelinger for kvindelige indsatte.